twitter
#WBP2013

ELAW PRAKTIJKCURSUS
Wet bescherming persoonsgegevens
en andere privacywetgeving

werkingssfeer en toepassing van de Wet bescherming persoonsgegevens

Gerrit-Jan Zwenne — 3 september 2013
gerrit-jan.zwenne@twobirds.com

eLaw Leiden

Bird & Bird

programma

de spelers
- betrokkene
- verantwoordelijke
- bewerker
- college bescherming persoonsgegevens
- functionaris

en het speelveld
- verwerking van persoonsgegevens
- bestand
- persoonlijk of huishoudelijk
- journalistiek
- territoriale werking

betrokkenen, verantwoordelijken, bewerken, functionaris, college

DE SPELERS

de spelers

- betrokkene
  - degene op wie de gegevens betrekking hebben
  - natuurlijke persoon — *data subject*
- verantwoordelijke
  - heeft zeggenschap over doel en wijze van verwerking
  - natuurlijk persoon of rechtspersoon, of bestuursorgaan — *controller*
- bewerker
  - bewerkt gegevens t.b.v. verantwoordelijke zonder aan zijn of haar rechtstreeks gezag te zijn onderworpen — *processor*
- CBP
  - d.w.z. College bescherming persoonsgegevens
  - toezichthouder m.b.t. verwerking persoonsgegevens — *data protection authority*
- FG
  - functionaris voor de gegevensbescherming — *privacy officer*

«verantwoordelijke»

- zeggenschap over doel en middelen van verwerking

formeel juridisch, maar ook feitelijk cq functioneel

wie beslist over bewaartermijnen, verstrekking, inzageverzoeken, etc?

…aan de hand van algemeen in het maatschappelijk verkeer geldende maatstaven moeten worden bezien aan welke natuurlijke persoon, rechtspersoon of bestuursorgaan de betreffende verwerking moet worden toegerekend

uitgangspunt bij de invulling van het begrip «verantwoordelijke» is de bestaande structuur van het civielrechtelijke en bestuursrechtelijke personen- en organisatierecht

binnen de overheid zullen als verantwoordelijke te kwalificeren zijn: de afzonderlijke ministers op rijksniveau, het college van gedeputeerde staten en de commissaris van de Koningin op provinciaal niveau en het college van B&W en de burgemeester op gemeentelijk niveau (MvT)

«bewerker»

- verwerkt persoonsgegevens ten behoeve van en onder verantwoordelijkheid van verantwoordelijke

"…het bepalen van de doeleinden van de verwerking en de zeggenschap daarover doorslaggevend. Of en hoeverre de bewerker de details van verwerkingswijze van persoonsgegevens kan bepalen hangt in grote mate af van […] de overeenkomst [met de] verantwoordelijke"

"d.w.z. overeenkomstig diens instructies en onder diens (uitdrukkelijke) verantwoordelijkheid.

De bewerker is allereerst een buiten de organisatie van de verantwoordelijke staande persoon of instelling.

[D]e bewerker […] neemt geen beslissingen over het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en andere ontvangers, de duur van de opslag van de gegevens etc."

Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens

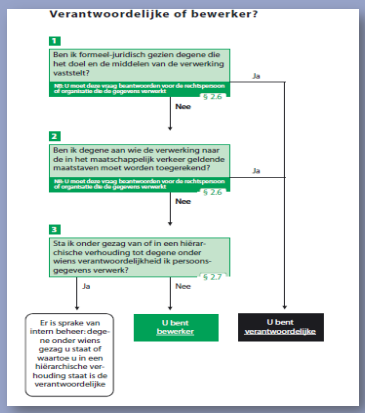

geautomatiseerde verwerking persoonsgegevens

HET SPEELVELD

«verwerking persoonsgegevens»

persoonsgegevens
•gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon

kost het een onevenredige inspanning om aan de hand van het gegeven de desbetreffende natuurlijke persoon te identificeren..?

verwerking
•elke handeling(en) m.b.t. persoonsgegevens

o.a. verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikking stelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens (enzovoorts)

aspecten

1. identiteit → *individualiseren ('single-out') is niet genoeg*
2. redelijkheid → *is identificeren redelijkerwijs mogelijk? kost het een onevenredige inspanning om de identiteit te achterhalen*
3. relativiteit → *wat voor de ene organisatie een persoonsgegeven is, hoeft dat voor de andere niet te zijn*

het hangt er vanaf..!

wel of geen persoonsgegeven?

1. verwerking van persoons-gegevens op naam → *"dhr. Scheringa heeft bij de DSB-bank een krediet tot €1000.000"*
2. identiteit van betrokkene kan met beschikbare middelen (telefoonboek, kenteken-register enz.) alsnog worden achterhaald → *combinatie beroep, woonplaats en leeftijd* / *postcode, huisnummer met abonneebestand*
3. identificatie kan slechts met disproportionele aanwending van geld, mankracht enz. → *identificatie door de computer kost vele dagen*

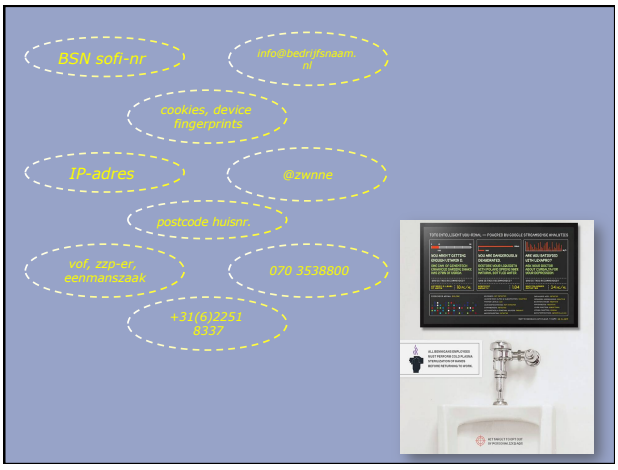

naam van rechtspersoon

Vzr Rb A'dam 16 februari 2012 LJN BV6122 ('Streetview')

4.8. […] De naam van een rechtspersoon waarin de naam van een natuurlijk persoon is verwerkt kan niet zonder meer beschouwd worden als een gegeven dat betrekking heeft op die natuurlijke persoon en daarmee onder de werkingsfeer van de Wbp worden gebracht. De band tussen een natuurlijk persoon en de rechtspersoon die zijn naam draagt kan immers zeer divers zijn. Zelfs is mogelijk dat iedere band ontbreekt of op zeker moment gaat ontbreken zonder dat dit tot naamswijziging van de rechtspersoon leidt. Door [eiser] c.s. zijn geen feiten of omstandigheden gesteld waarom in dit geval de naam van de stichting gevestigd op de [A-straat nr] te [woonplaats], door de doorsnee gebruiker van de informatiediensten van Google met hem als persoon die ter plaatse verblijft in verband zal worden gebracht.

overledenen

Vzr A'dam 11 december 2003 LJN AN9893 ('digitaal monument')

"De Wbp is slechts van toepassing op gegevens die betrekking hebben op identificeerbare natuurlijke personen die nog in leven zijn. Een identificeerbare persoon is blijkens de wetgeschiedenis een persoon wiens identiteit zonder onevenredige inspanning kan worden vastgesteld. Uit de enkele vermelding "overlevend kind" uit het gezin van haar wel op de website te vermelden vader kan haast onmogelijk -laat staan zonder onevenredige inspanning- worden afgeleid dat eiseres de dochter is van die in 1942 in Auschwitz vermoorde vader. Eiseres is dan ook geen identificeerbare persoon in de zin van de Wbp. Dat wordt zij ook niet als de gegevens van haar overleden familieleden, zoals zij heeft betoogd, zouden moeten worden aangemerkt als persoonsgegevens van haarzelf, omdat juist voor nabestaanden van de holocaust deze gegevens betreffende hun familiegeschiedenis een belangrijk deel van henzelf zouden vormen. Het beroep op de Wbp kan eiseres derhalve niet baten"

toepassing

- geheel of gedeeltelijk geautomatiseerd verwerking persoonsgegevens
  - soms ook handmatig verwerking
- uitzonderingen
  - verwerking t.b.v. persoonlijke of huishoudelijke doeleinden
  - Politiewet, Wet Gba, WJD, Kieswet enz

beperkte uitzondering voor verwerkingen met journalistieke, artistieke of literaire doeleinden

Art.29 Opinie Sociale Netwerken 2009

"wanneer profielinformatie ook toegankelijk is voor anderen dan zelfgekozen contactpersonen, zoals wanneer een profiel voor alle leden van een sociale netwerkdienst toegankelijk is of de gegevens kunnen worden geïndexeerd door zoekmachines, is er sprake van toegang buiten de persoonlijke of huishoudelijke sfeer"

handmatige verwerking

- gestructureerd geheel van persoonsgegevens
- dat volgens bepaalde criteria toegankelijk is, en
- betrekking heeft op verschillende personen

ongeacht of dit geheel van gegevens gecentraliseerd is of verspreid is op een functioneel of geografisch bepaalde wijze

onderlinge samenhang

- *gemeenschappelijke bestemming of*
- *verzameling die in de praktijk als een geheel worden beschouwd, of*
- *vooraf aangebrachte structuur van de verzameling of raadpleeg-methodiek die samenhang brengt*

Art. 1(c) Wbp

'bestand'

analoge geluidsopnamen

HR 29 juni 2007 *LJN* AZ4663 ('Dexia')

….Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

Voorts geldt [..] dat een financiële instelling als Dexia, […] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken zonodig te kunnen traceren en reconstrueren

dossier

HR 3 juni 2005 *LJN* AT1109 ("zwartboek")

…. 3.5.2 Het hof heeft [..] met juistheid onderscheiden tussen enerzijds de verzameling dossiers van alle in het ziekenhuis van de Stichting werkzame medisch specialisten, onder wie [verzoeker], waarin algemene gegevens worden opgenomen, zoals personalia, de toelatingsovereenkomst en - bijvoorbeeld - correspondentie met betrekking tot het verrichten van werkzaamheden elders dan in het ziekenhuis, die alle bij elkaar in een dossierkast worden bewaard en welke tezamen een bestand vormen als bedoeld in art. 1, onder c, Wbp en anderzijds het dossier "[verzoeker]", dat noch feitelijk noch naar de aard van de inhoud deel uitmaakt van dat bestand noch is bestemd om in dat bestand te worden opgenomen; niet alleen wordt het dossier "[verzoeker]" afzonderlijk bewaard en is het alleen voor [betrokkene 2], de directeur van de Stichting, toegankelijk, ook bevat dit dossier geheel andere gegevens (over het functioneren van [verzoeker]) dan het bestand van de dossiers van de medisch specialisten.

ms word bestand

Rb Arnhem 5 oktober 2011 *LJN* BU9079 en ABRvS 30 november 2011 *LJN* BU6383

- inzageverzoek betreft informatie uit persoonlijke digitale mappen aangemaakt en gevuld door ambtenaren in het kader van hun dagelijkse werkzaamheden
- geen 'een samenhangend geheel van persoonsgegevens dat systematisch toegankelijk is' en dus geen bestand
- Wbp is niet van toepassing op ongestructureerde dossierverzameling…

?

maar toch wel op geautomatiseerde verwerking persoonsgegevens….!

journalistieke uitzondering

artistiek, literaire

niet van toepassing

- informatieplicht (art. 33 en 34)
- bijzondere gegevens (art. 17 – 23);
- meldingsplicht (art. 27 – 30);
- rechten van betrokkenen (art. 35 – 42);
- toezicht CBP (art. 51 – 75)
- doorgifteverbod (art. 76 – 78)

Art. 3 Wbp

wel van toepassing

- minderjarigheid (art. 5)
- zorgvuldigheid (art. 6)
- verzameldoel (art. 7)
- grondslag (art. 8)
- doelbinding, bewaren (art. 9 – 10)
- bovenmatigheid (art.11)
- beveiliging (art. 13)
- verantwoordelijke en bewerker (art. 14)
- gedragscodes (art. 25)
- schadevergoeding (art. 49)

journalistiek artistiek literair…

CBP-internetrichtsnoeren 7 december 2007

- activiteit gericht op objectieve informatie
- regelmatige activiteit
- iets van maatschappelijke strekking aan de orde stellen
- recht van repliek of rectificatie

HvJEG 16 december 2008, C-73/07 → *Markkinapörssi*

- verwerking met als doel bekendmaking aan publiek van informatie, meningen of ideeën

onderscheid tussen beweringen, meningen en feiten Vgl. Raad vor de Journalistiek

territoriale werking

- i.h.k.v. activiteit van vestiging van verantwoordelijke in Nederland
- door of t.b.v. verantwoordelijke
  - die géén vestiging heeft in EU
  - waarbij gebruik wordt gemaakt van (al dan niet geautomatiseerde) middelen in Nederland
  - tenzij deze middelen alleen worden gebruikt voor de doorvoer van persoonsgegevens

1. *Wie is verantwoordelijke voor de verwerking?*
2. *Heeft die verantwoordelijke een vestiging in Nederland*
3. *Vindt de verwerking plaats in het kader van activiteiten van die vestiging?*

discussie Fontijn Moerel Zwenne & Erents WP29 Opinie 8/2010

Summary of Changes to LinkedIn Privacy Policy | Lin...
www.linkedin.com/static?key=pop%2Fpop_privacy_policy_su...
LinkedIn
Summary of Changes to LinkedIn Privacy Policy
We have revised our Privacy Policy as of June 16, 2011. The changes summarized here provide more detail and clarification on our collection and use of personal data so that you my have a clearer understanding of how the data you provide to LinkedIn is used. We at LinkedIn work hard to gain and retain your trust, and believe our Privacy Policy reflects the reasonable expectations of our users. We provide this summary of changes to facilitate your review and understanding of LinkedIn's present privacy policies and practices. However, you should read the full privacy policy, as you will be bound by its terms when you view, access or otherwise use LinkedIn.

1. *Wie is verantwoordelijke voor de verwerking?*
2. *Heeft die verantwoordelijke een vestiging in Nederland*
3. *Vindt de verwerking plaats in het kader van activiteiten van die vestiging...?*

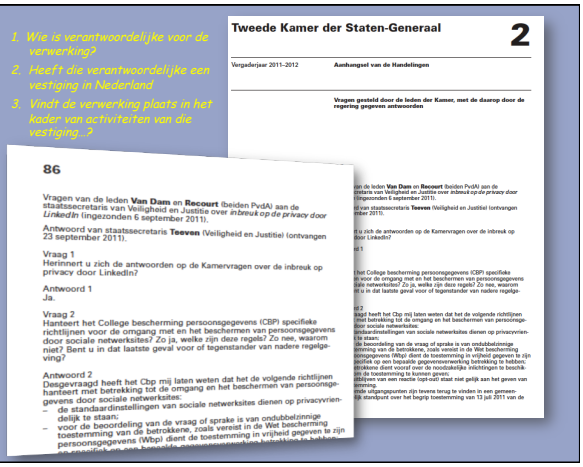
Tweede Kamer der Staten-Generaal **2**

Vergaderjaar 2011–2012 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

86

Vragen van de leden **Van Dam** en **Recourt** (beiden PvdA) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *inbreuk op de privacy door LinkedIn* (ingezonden 6 september 2011).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 23 september 2011).

Vraag 1
Herinnert u zich de antwoorden op de Kamervragen over de inbreuk op privacy door LinkedIn?

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Hanteert het College bescherming persoonsgegevens (CBP) specifieke richtlijnen voor de omgang met en het beschermen van persoonsgegevens door sociale netwerksites? Zo ja, welke zijn deze regels? Zo nee, waarom niet? Bent u in dat laatste geval voor of tegenstander van nadere regelgeving?

Antwoord 2
Desgevraagd heeft het Cbp mij laten weten dat het de volgende richtlijnen hanteert met betrekking tot de omgang en het beschermen van persoonsgegevens door sociale netwerksites:
– de standaardinstellingen van sociale netwerksites dienen op privacyvriendelijk te staan;
– voor de beoordeling van de vraag of sprake is van ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene, zoals vereist in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) dient de toestemming in vrijheid gegeven te zijn

"middelen in Nederland"

Art. 4(2) Wbp

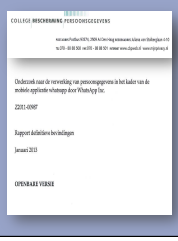
COLLEGE BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS

Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de mobiele applicatie WhatsApp door WhatsApp Inc.

Rapport definitieve bevindingen

OPENBARE VERSIE

WhatsApp, met hoofdvestiging in Californië, en zonder kantoren buiten de Verenigde Staten, gebruikt smartphones van whatsapp-gebruikers - door middel van de app die op de apparaten is geïnstalleerd - als middel bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de app [..]
De app is daarbij ook toegankelijk voor personen in Nederland. De dienst is ook (mede) gericht op personen in Nederland. Dit blijkt onder meer uit het feit dat WhatsApp diverse dialoogboxen en (instellings)schermen (waaronder de standaardtekst voor het uitnodigen van nieuwe contacten) evenals de veel gestelde vragen (FAQ) beschikbaar stelt in het Nederlands [..]. WhatsApp doet daarnaast een oproep aan Nederlandse vertalers om (verdere) informatie in het Nederlands te kunnen verstrekken. Gelet op het voorgaande is de Wbp van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de app door WhatsApp

twitter
@zwnne
vragen?
zwenneblog • gerrit-jan.zwenne@twobirds.com